

ENRIQUE FREIJO BALSEBRE.
Lecciones sobre Psicoanálisis y
Psicología Dinámica. Ed.
Desclée de Brouwer, S. A.
Bilbao, 1987.

L'autor, professor de Psicologia Dinàmica de la Facultat de Psicologia de l'Euskal Herriko Unibertsitatea, ha reunit en el present llibre les seues classes de Psicoanàlisi dedicades a l'estudi de S. Freud. Cada lliçó (capítol) ve acompanyada d'un text freudià que la complementa.

En la introducció de l'obra, Freijo defineix els conceptes de la Psicoanàlisi i la Psicologia Profunda i resumeix breument la vida i l'obra de Freud.

La primera part és una revisió de la Psicoanàlisi com a teràpia i com a mètode. Per tal de buscar els inicis de la teràpia psicoanalítica, hauríem de remuntar-nos a la «hipnosi catàrtica» desenvolupada per Breuer i Freud en el tractament de la histèria. Posteriorment Freud va introduir el mètode de les «lliures associacions» i el concepte de «transferència». La interpretació dels somnis és una altra fita freudiana revisada per Freijo.

Freud va desenvolupar una teoria sobre la neurosi i el fet d'emmalaltir en general. Recull l'autor l'evolució freudiana sobre el tema, així com una definició dels principals mecanismes de defensa. La interpretació (excepte l'escola rogeriana) és l'instrument terapèutic per excel·lència. Amb la interpretació, el terapeuta pretén de retornar al pacient, elaborat i aclarit, en l'ara i ací, el material que prèviament aquell ha entregat a l'analista.

En la segona part de l'obra s'exposa la teoria psicoanalítica de la personalitat: Freud va elaborar dues teories tòpiques de l'aparell psíquic: la primera, de tipus descriptiu (conscient, pre-conscient, inconscient); la segona, de caràcter més topològic (instàncies de l'Ello, Jo i Superjo), i va definir els principis del Plaer, de la Realitat i del Nirvana. L'estudi de les pulsions i una definició no restringida de la sexualitat són una altra gran aportació a la psicologia. En l'evolució de la sexualitat, Freud va confeccionar una teoria de fases que ha esdevingut tòpica (estructura de les pulsions sexuals i agressives del xiquet en relació amb els seus progenitors).

En la tercera part es repassen les implicacions de la Psicoanàlisi en el món de la cultura. En paraules de Freijo «La Psicoanàlisi formula... la versió psicodinàmica de l'herència històricament condicionada, sociogenètica, d'altres biòlegs i sociòlegs, i, d'aquesta manera, dona la raó a la transmissió cultural intergeneracional.» Les hipòtesis de sosteniment cal buscar-les en pensadors com ara Darwin, Lamarck, Morgan i Haeckel. La Psicoanàlisi va nàixer en una època en la qual l'Antropologia no era una ciència evolucionada, per això les aplicacions de la teoria freudiana a l'Antropologia manquen dels prejudicis teòrics de la ciència de l'època. Tanmateix, no es pot menysprear la important aportació de Freud a aquest tema.

La Psicoanàlisi freudiana ha tingut unes repercussions sorprenents, ha originat la Psicologia Dinàmica i les més diverses aplicacions extra-psicològiques. L'autor, en el darrer capítol, cita tota la sèrie de noms i corrents més coneguts. El llibre acaba amb un petit diccionari de termes psicoanalítics i una bibliografia introductòria bàsica.

En resum, ens trobem amb un llibre interessant per a estudiants i no iniciats en el tema de la psicologia dinàmica, el qual sintetitza clarament l'aportació freudiana.

M. P.

Publicacions diverses dels Gabinetes Psicopedagògics Municipals

L'elaboració de materials de treball és una pràctica usual al si dels Gabinetes Psicopedagògics Municipals. Aconseguir, però, que aquesta tasca transcendeixca el propi àmbit desgraciadament no sempre és possible.

Per això cal felicitar-se per la publicació d'uns materials de «Técnicas de estudio» (Gabinetes Psicopedagògics Municipals de Benetússer, Paiporta, Picanya, Xirivella i Torrent. Edició de M. Blay, C. Junquero, N. Llobregat, R. Serra. València, 1987) adreçats als alumnes del cicle superior d'EGB. L'obra està dividida en una guia per al professor, on s'especifica els objectius a assolir la dinàmica de treball i un

quadern per a l'alumne amb exercicis i informació.

També hem rebut l'edició d'un document d'orientació per als alumnes del cicle superior nomenat «Y al acabar la EGB, ¿qué?» (Gabinetes Psicopedagògics de Bétera, Lliria, Riba-Roja, Villar del Arzobispo, i SPE del Camp de Túria. Edició de R. Andrés, M. Peretó, I. Pastor, P. Sotos. València, 1987). En aquest document s'ha sintetitzat, amb un llenguatge comprensible, la informació bàsica que ha de posseir un estudiant de 8tè a nivell vocacional.

Esperem que la tasca dels Gabinetes Municipals continue produint fruits durant molt de temps.

M. P.

JOSÉ SOLER/FRANCISCO TORTOSA.

«Psicología y tráfico». Ed. Nau Llibres. Valencia. 1987.

El present llibre no destaca únicament per ser el primer en la seua matèria escrit en espanyol, sinó també per l'exhaustiva exposició que fa de la investigació que ve realitzant-se en aquesta àrea de la Psicologia. Els temes tractats, amb rigor, ens situen front a una perspectiva actualitzada sobre aspectes relacionats amb la conducció i el comportament de les persones en aquesta situació. Així, apareixen capítols interessants sobre la percepció, l'aprenentatge, l'estrès, la psicopatologia i d'altres capítols que fan rellevants la problemàtica de l'avaluació i la intervenció en el terreny de la Psicologia i la seguretat vial.

El present llibre, en resum, i com diu el Dr. Helio Carpintero en la presentació, analitza l'home que condueix un automòbil, el que creua el carrer, el que amb el seu vehicle avança a un altre, el que, en general, està al voltant d'una situació de trànsic i produeix segments de conducta en un marc d'interacció social.

CARL ROGERS. El camino del ser. CoHeció Kairos Psicología. Ed. Kairos. Barcelona, 1987.

En aquest llibre Rogers fa un repàs i una reflexió sobre la seua

vida i la seua obra al llarg de la dècada dels 70 (l'edició original és de 1980).

El tema que unifica l'obra per a Rogers és la descripció de la forma d'ésser que intentava d'assolir, una forma que molta gent troba atractiva i enriquidora.

La primera part és eminentment personal. Hi revisa la seua pròpia carrera, les seues experiències en les relacions amb la resta de la gent, els seus sentiments en envellir i l'evolució de la seua ideologia.

En la segona part Rogers examina el seu pensament i activitat professional, els conceptes més importants de la seua obra (per exemple, el canvi de «teràpia centrada en el client» a l'«enfocament personalitzat»). L'autor no es limita tan sols a parlar de psicoteràpia, sinó que ho fa des d'una concepció filosòfica i una forma d'ésser.

La tercera part tracta de l'educació, de l'aprenentatge i les institucions educatives, amb una visió molt progressista en el context USA.

Finalment reflexiona sobre la dràstica transformació a què es veu enfrontada la nostra cultura, la qual cosa ve donada pel progrés pràcticament desconegut del pensament científic actual. I parla del nou tipus de persona humana que resultarà de tot això.

En definitiva ens trobem davant d'un text vital d'un dels grans autors de la Psicologia del segle XX, l'obra i la vida del qual no poden ésser separades.

M. P.

MIGUEL SIGUÁN, COORDINADOR.

Actualidad de Lev S. Vigotski. Autores, textos y temas Psicología. Editorial Anthropos. Març del 87. Barcelona.

Aquest llibre recull els textos presentats a la sessió commemorativa de l'autor de «Pensament i llenguatge», organitzada per la Societat Espanyola de Psicologia a Madrid l'any 1985. L'edició de l'obra ha estat coordinada per Miquel Siguán, president de la citada Societat. A més a més s'hi han afegit uns altres textos per tal de completar la presentació del pensament Vigotskià.

En el primer article introductori M. Siguán ens fa una síntesi de

la vida i l'impacte de l'obra de l'autor commemorat.

Helio Carpintero revisa l'evolució de l'escola psicològica rusa fent esment sobre els paral·lelismes amb la psicologia occidental.

Miguel Pérez Pereira situa el pensament de Vigotski no dintre d'un suposat tercer paradigma dialèctic sinó més aviat dintre de l'organicisma, amb relacions amb l'obra piagetiana.

René Van der Veer conclou que l'autor és un bon exemple per tal d'avaluar la tesi per la qual la psicologia de les emocions i la psicologia general són essencialment dualistes.

J. Guillermo Blanck considera que la diversitat i confusió de les diverses teories psicològiques actuals pot explicar-se com ho va fer Vigotski, per l'absència d'un marc teòric integrador.

Angel Rivière analitza el concepte de consciència i conclou que Vigotski formula una psicologia interaccionista mentalista i objectiva.

M. Siguán, en el seu segon article, reflexiona sobre el llenguatge interior i ens recorda que pensament i llenguatge per a l'autor estudiat estan estretament relacionats, encara que conclou amb una afirmació de signe contrari: que el subjecte psicològic no s'identifica amb el subjecte verbal.

Ignasi Vila reflexiona sobre l'ontogènesi del llenguatge i defensa el plantejament pel qual el llenguatge ha d'ésser provist pels altres, per l'altre, en un intercanvi comunicatiu entre xiquet i adult des dels primers moments.

Jesús Palacios analitza les implicacions educatives de l'obra vigotskiana i alerta front a les

simplificacions.

Podem concloure que ens trobem davant d'una interessant recopilació que ens dóna una visió actual de l'obra de l'autor soviètic, la qual té avui una influència fonamental en diversos àmbits de la Psicologia contemporània.

M. P.

J. A. ASENSIO
Biología, Educación y
Comportamiento
Ed. Ceac. Barcelona, 1986

La aproximación a la biología y su conocimiento por los profesionales de la Pedagogía y de la Psicología constituyen un requisito necesario, dado no sólo su objetivo de estudio, el hombre, sino también el carácter interdisciplinar de la intervención que se desarrolla desde dichas disciplinas.

El presente libro, por sus contenidos, se halla dirigido a estudiantes de Pedagogía y Psicología, en orden a poner de manifiesto las aportaciones de la Biología en el ámbito de la educación. Es por ello que el autor desarrolla el contenido del libro desde las bases conceptuales de la naturaleza humana, destacando las características del funcionamiento del sistema nervioso y hormonal, así como la influencia que sobre nuestro comportamiento la Etiología y la Sociobiología consideran a ser tenidos en cuenta en la actuación psicopedagógica, actuación que no sólo debe tener como objetivo la asimilación de unos determinados aprendizajes, sino también de actitudes y valores solidarios.

Mesa redonda con partidos políticos sobre Gabinetes Municipales, celebrada en Valencia el 15 de mayo

Pesimismo y desconfianza de los psicólogos municipales ante la política de la Conselleria de Educación

El pasado día 15 de mayo tuvo lugar en el Colegio de Psicólogos una mesa redonda con la participación de representantes de diferentes partidos políticos: PSPV-PSOE, CDS, IU, UV, UPV. El tema a debate era: «Política autonómica y municipal en relación a los servicios de asistencia psicopedagógica en nuestra Comunidad.»

Entre todos ellos hubo coincidencia en reconocer la excelente labor desarrollada por los equipos psicopedagógicos, de fuerte implantación en muchos de nuestros Ayuntamientos, así como en la necesidad de incrementar estos servicios.

La polémica, así como las

intervenciones más acaloradas, llegó con el turno de preguntas de los asistentes. Muchas de estas intervenciones criticaban la política de la Conselleria de Educación, a la que acusaban de marginar a todo el colectivo de psicólogos y pedagogos, así como a la coordinadora de Gabinetes Municipales, en la elaboración del plan de acción psicopedagógica en la escuela. Plan que está desarrollando una segunda red de equipos de Conselleria, con funciones idénticas a las propias de los Gabinetes Municipales y que pone en grave riesgo no sólo los puestos de trabajo de los profesionales municipales, sino también la pervi-

encia y eficacia del modelo de intervención de estos servicios surgido de las II Jornadas de Gabinetes Psicopedagógicos Municipales.

De hecho, ya se ha dado el caso de algún municipio que ha comunicado a sus psicólogos la no renovación del contrato, dado que la Conselleria iba a «colocar» uno de sus equipos en la misma población.

La propuesta de este amplio colectivo es que la red de equipos de Conselleria se sitúe en un segundo nivel; nivel de especialistas en diversas materias con funciones de coordinación, asesoramiento, intervención y centro de recursos de los equipos

del primer nivel: los equipos de base, es decir, los Gabinetes Municipales. En aquellos ayuntamientos que no dispongan de recursos para la contratación del servicio la Conselleria debería llegar a una política de conciertos.

Representantes de los partidos de la oposición plantearon la necesidad de dotar de más recursos económicos a los ayuntamientos, primeros y mejores conocedores de las necesidades de la población, para que fueran ellos quienes contrataran estos servicios, y que la administración autonómica se reservara los medios de control y coordinación de los mismos.

La reunión concluyó con el reconocimiento, por parte de todos los políticos asistentes, de la necesidad de que cualquier proyecto técnico de planificación psicopedagógica en la Comunidad fuera informado por el Colegio de Psicólogos y por el colectivo de Gabinetes Municipales, y a ello se comprometió el jefe de los Servicios Territoriales de la Conselleria de Cultura y Educación, José Luis Tomás.

BIBLIOTECA DE PSICOLOGIA

novedades

26. PSICOLOGIA SOCIAL APLICADA

Por J. F. MORALES - A. BLANCO - C. HUICI -
J. M. FERNANDEZ

436 páginas
2.100 ptas.

En épocas recientes hemos asistido a un **espectacular despegue** en el ámbito de la Psicología Social Aplicada.

Este libro pasa revista a su estado actual y presenta un **panorama** de su desarrollo.

27. EVALUACION NEUROPSICOLOGICA

Por MARIA JESUS BENEDET

176 páginas
1.000 ptas.

La autora ha dividido el libro en dos partes.

En la primera proporciona una visión amplia y diversificada de los planteamientos anteriores en neuropsicología y en evaluación neuropsicológica.

En la segunda parte se centra en la evaluación neuropsicológica dentro de la práctica clínica no especializada.

28. TERAPEUTICA DEL HOMBRE El proceso radical del cambio

Por JUAN ROF CARBALLO y JAVIER DEL AMO

188 páginas
1.200 ptas.

Estos dos prestigiosos autores han aunado su esfuerzo para explicarnos una **nueva terapia** experimentada por ellos en estos últimos años: «El Proceso Radical del Cambio».

29. LECCIONES SOBRE PSICOANALISIS Y PSICOLOGIA DINAMICA

Por ENRIQUE FREIJO

160 páginas
700 ptas.

El presente libro quiere ser una especie de pequeño texto. Se recogen resúmenes condensados de algunas de mis clases en la asignatura de Psicología Dinámica, que imparto en la Facultad de Psicología de la Universidad del País Vasco. Estas clases se refieren preferentemente al psicoanálisis de S. Freud, aunque en ellas se hacen alusiones a desarrollos posteriores de la teoría y de la práctica psicodinámica.

EDITORIAL DESCLÉE DE BROUWER, S. A.

Henao, 6. Teléfonos 424 68 43 - 423 30 45. 48009 BILBAO

